

УДК 343.36

А.А. БРАЖНИК, Полтавський юридичний інститут Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОШИРЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ЗНАЧУЩОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЗМІ

Ключові слова: розголошення, поширення інформації, дані досудового розслідування, працівники ЗМІ

Детальне висвітлення ходу розслідування резонансних справ на сьогодні стало досить поширеним явищем. Значну частину масмедійного простору, що оточує людину, складають повідомлення про вчинення злочинів, проведення певних оперативних заходів, слідчих дій тощо. Досить часто ЗМІ оперують відомостями, що отримуються з конфіденційних джерел, у результаті журналістських розслідувань. При цьому, такі повідомлення можуть істотно різнитися або ж бути набагато детальнішими, ніж інформація, що подається правоохоронними органами (слідчими, керівниками органу розслідування або ж центрами громадських зв'язків чи пресслужбами відповідних правоохоронних органів). У зв'язку із цим досить часто виникає питання, чи дотримуються ЗМІ у випадках поширення кримінально-значимої інформації розумного балансу інтересів у суспільстві.

Питанням відповідальності працівників масової інформації за розголошення даних досудового розслідування переймалися такі науковці як О.О. Дворников, Л.В. Іногамова-Хегай, О.В. Бриліантов та Н.Р. Косевич, Л.В. Лобанова, Т. Коташевська та О. Коташевський та ін. Однак, у переважній більшості випадків, представники кримінально-правової науки обмежуються лише констатацією того, що працівник ЗМІ за певних умов може притягатися до кримінальної відповідальності за розголошення таємниці слідства. У

зв'язку з цим, цікавими видаються напрацювання, що здійснюються в межах інших наук кримінально-правового циклу. Так, зокрема, О.О. Гончарова, В.Г. Лісогор, М.А. Михайлов, Ю.В. Стеценко, Б.В. Щур та ін. неодноразово вказували на необхідність оптимізації механізму збереження слідчої таємниці. Ці вчені, розглядаючи певні аспекти інституту слідчої таємниці, в низці випадків виходять за межі галузевої специфіки досліджуваних питань і здійснюють правовий аналіз окремих складових підстави кримінальної відповідальності за розголошення слідчої таємниці. Це, в свою чергу, дозволяє використовувати результати їх досліджень поряд із тими висновками, які формулювалися представниками науки кримінального права.

Таким чином, метою статті є окреслення меж кримінальної відповідальності працівників ЗМІ за поширення кримінально-значущої інформації у справі, досудове розслідування по якій не завершено. Крім того, аналіз основних тенденцій, що існують у науковій думці, з приводу вдосконалення правового механізму захисту інтересів правосуддя у частині забезпечення контролю за поширенням слідчої інформації.

Зазначимо, що витоки правової регламентації заборони поширення через ЗМІ інформації у кримінальній справі необхідно шукати у законодавчих актах Російської імперії кінця XIX ст. «Уложення про покарання кримінальні й виправні» у редакції 1885 р. містило статтю 1038-1, у якій мова йшла про відповідальність за оголошення у пресі до судового засідання або припинення справи відомостей, які виявлені під час дізнання або попереднього слідства, з огляду на більш або менш шкідливі наслідки від цього [1]. У ході подальшої роботи із вдосконалення кримінального законодавства наведена норма зазнала певних змін. Стаття 305 «Кримінального уложення» 1903 р. містила диспозицію, аналіз якої свідчив, що склад злочину сформульовано як формальний, оскільки момент закінчення посягання пов'язувався із моментом здійснення самого оголошення [2]. Трансформація скла-

ду наведеного злочину, що пов'язана із виключенням наслідків із його структури свідчить про те, що законодавець посилив відповідальність за поширення такої інформації.

Вважаємо, що поява наведеної вище норми і здійснення подальших кроків із посилення її каральної дії, пов'язані з стрімким поширенням на той час впливу засобів масової інформації на життя суспільства. Розповсюдження інформації у кримінальній справі до моменту її закриття або початку судового розгляду, потенційно могло суперечити як етичним засадам, так і процесуальним принципам. Окрім того, витік до судового розгляду слідчої інформації створював загрозу об'єктивному розгляду справи. Однак, на нашу думку, соціальні передумови появи наведеної норми відіграли другорядну роль, визначивши лише її змістовне наповнення. Криміналізація поширення слідчої інформації у друкованих виданнях пов'язана, перш за все, із цілеспрямованим проведенням державою політики тотального цензурування діяльності тогочасних ЗМІ.

Слід зазначити, що в подальшому ні за часів перебування України у складі СРСР, ні за часів незалежності, Кримінальні кодекси не містили норми, яка б передбачала схожу підставу кримінальної відповідальності працівників ЗМІ за поширення слідчої інформації. Але чи значить це, що працівник ЗМІ на сьогоднішній день не може бути притягнутий до кримінальної відповідальності за розголошення даних дізнання або досудового слідства у разі оприлюднення ним відповідної інформації? Для того щоб відповісти на це питання спробуємо спочатку проаналізувати норму діючого КК України, якою передбачається відповідальність за розголошення даних досудового розслідування. У ст.387 КК зазначається, що кримінально караним є діяння, що полягає у розголошенні без дозволу прокурора, слідчого або особи, яка провадила дізнання чи досудове слідство, даних досудового слідства чи дізнання особою, попередженою в установленому законом порядку про обов'язок не розголошувати такі дані. Тобто, відпо-

відно до змісту статті, суб'єктом злочину може визнаватися особа, за умови, що вона була попереджена про обов'язок зберігати у таємниці певні відомості у справі. Відтак, працівник ЗМІ, у разі попередження його про кримінальну відповідальність за розголошення таємниці слідства відповідає цим вимогам. На нашу думку, саме в цьому полягає логіка тверджень тих науковців, які вказують, що працівники ЗМІ є суб'єктами розголошення даних досудового розслідування [3, с.251; 4, с.235; 5, с.11].

Разом із тим, зміст самої ст.387 КК України, у частині визначення кола суб'єктів, конкретизується у ст.121 КПК України. В ній, зокрема, ведеться мова про те, що подібне попередження може здійснюватися лише щодо свідків, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, захисника, експерта, спеціаліста, перекладача, понятих, а також інших осіб, які присутні при провадженні слідчих дій. З огляду на це, виникають наступні питання: у зв'язку з чим і на якій підставі працівник ЗМІ може бути залучений у кримінальний процес і який процесуальний статус він має у справі? Ю.В. Стеценко наводив гіпотетичний приклад у якому змальовував ситуацію, коли журналісту, який опинився на місці події, вдається отримати кримінально-значиму інформацію, публікація якої призводить до втрати доказів [6, с.83]. Автор задається питанням, яке, виходячи з контексту, є риторичним – чи можливо притягнути його до відповідальності? Як вихідні умови він зазначає, що кримінальну справу ще не порушено, а тому відсутні відомості, що складають дані досудового розслідування, крім того, журналіста належним чином не попереджено про обов'язок зберігати у таємниці таку інформацію, але разом із тим шкода інтересам слідства завдана [6, с.83].

Аналізуючи наведений приклад, пропонуємо звернути увагу на декілька моментів. Спочатку спробуємо визначитися із тим, чи дійсно неможливо попередити особу про обов'язок зберігати у таємниці кримінально-значущі відомості до порушення справи? По-

годжуємося, видається досить логічним твердження, відповідно до якого дані у кримінальній справі, що являють собою сукупність відомостей отриманих у ході дізнання або досудового слідства, які закріплені у передбаченому КПК України порядку в протоколах, постановках та інших документах у конкретній кримінальній справі, можуть з'явитися лише після порушення кримінальної справи. Однак, якщо згадати, що у КПК передбачається можливість проведення окремих невідкладних слідчих дій до порушення кримінальної справи, то виникають сумніви з приводу безпеляційного характеру такого твердження.

Так, огляд місця події є слідчою дією, що проводиться уповноваженими особами, у передбаченому КПК України порядку. За результатами цієї слідчої дії складається відповідний протокол, який є джерелом доказів у кримінальній справі. На нашу думку, сам факт віднесення цього процесуального заходу до слідчих дій свідчить про те, що під час його здійснення достроково починає діяти режим у якому здійснюється досудове розслідування. Це в свою чергу, дає можливість особі, яка проводить огляд місця події, скористатися своїми процесуальними повноваженнями та у разі необхідності попередити присутніх при огляді осіб про обов'язок зберігати у таємниці відомості, що отримані у ході вказаної слідчої дії. Отже, представники ЗМІ у разі такого їх попередження стають учасниками кримінально-процесуальної діяльності процесуальний статус яких визначено у ст.121 КПК України. Так, на них покладається обов'язок зберігати у таємниці отримані відомості, разом із тим вони наділені правом звертатися за дозволом на поширення цієї інформації або певної її частини до особи, яка наклала цю заборону.

Ще одним доволі дієвим заходом, спрямованим на недопущення розголошення даних досудового розслідування працівником ЗМІ, може бути залучення його у кримінальну справу в якості свідка. Так, відповідно до ст.68 КПК України, як свідок може бути викликана кожна особа, про яку є дані, що їй відомі обставини, які відносяться до справи.

Отже, слідчий, отримавши інформацію, що певний журналіст збирає відомості про злочин, розслідування якого він займається, має змогу викликати його на допит. У результаті проведення цієї слідчої дії, особа, у провадженні якої знаходиться кримінальна справа, по-перше може отримати нову інформацію у справі, а по-друге, зможе присікти обнародування кримінально-значимої інформації, відібравши відповідне письмове зобов'язання у свідка-журналіста.

У обох наведених випадках (присутність при провадженні слідчої дії або ж залучення в якості свідка) працівник ЗМІ є учасником процесуальної діяльності, який попереджений про обов'язок зберігати у таємниці певні відомості, отже, відповідає всім ознакам суб'єкта злочину за ч.1 ст.387 КК України. Щодо оформлення такого попередження, слід зазначити, що у правовій науці панівною є думка, відповідно до якої форма попередження має бути письмовою [7, с.66; 8, с.26].

Досліджуючи підставу кримінальної відповідальності працівників ЗМІ за поширення таємниці слідства, хотілося б звернути увагу на момент закінчення цього злочину. Склад злочину, якій міститься у ч.1 ст.387 КК України сформульовано законодавцем як формальний. Це означає, що для притягнення відповідного суб'єкта до кримінальної відповідальності достатньо встановити наявність факту розголошення. У науці склалася досить однозначна позиція з приводу того, яким чином необхідно тлумачити термін «розголошення». Більшість дослідників вважають, що для наявності останнього необхідно встановити, що охоронювана інформація була сприйнята сторонньою особою [9, с.41; 10, с.47; 11, с.98]. Визначальним є те, що у випадку ознайомлення навіть однієї сторонньої особи з таємною інформацією втрачається контроль за подальшим її поширенням. Це, в свою чергу, може призвести до ознайомлення з нею необмеженого кола осіб. Якщо ж пригадати, що будь-яка інформація до друку, перед тим як опинитися на шпальтах видання (газети, журналу), потрапляє до рук коректорів, редакто-

рів, необхідно вести мову про те, що розголошення повинно вважатися закінченим з моменту ознайомлення будь-ким з перелічених осіб із відомостями, що складають таємницю слідства. Опублікування ж самих цих відомостей на сторінках друкованого видання є нічим іншим, як похідним наслідком розголошення даних дізнання або досудового слідства, який на кваліфікацію не впливає.

Про збіг часу закінчення злочину із самим моментом оприлюднення інформації можливо вести мову лише у тих випадках, коли адресант доносить напряду інформаційне повідомлення адресату (у нашому випадку, читачам, слухачам, глядачам), наприклад, під час прямого ефіру. Однак і в цьому випадку, для кваліфікації дій винного як закінченого злочину потребується встановити, що зміст поширюваної інформації доведений до відома хоча б однієї сторонньої особи.

З суб'єктивної сторони поширення працівником ЗМІ інформації, яка віднесена уповноваженою особою до таємниці слідства, може здійснюватися виключно з прямим умислом. При цьому винна особа має усвідомлювати, що попри індивідуально-визначену заборону, вона поширює інформацію, що становить таємницю розслідування і повинна бажати доведення до відома сторонньої особи її змісту.

Вищенаведені положення викладені з метою підкріплення позиції, відповідно до якої працівники ЗМІ можуть притягатися до кримінальної відповідальності за розголошення даних досудового розслідування. Останні, як особи обізнані із певних обставин кримінальної справи, досудове розслідування у якій триває, за наявності необхідності, можуть бути попереджені про обов'язок зберігати у таємниці такі відомості. Подальші ж їх дії, спрямовані на оприлюднення такої інформації, мають розцінюватися як порушення процесуальної заборони, що тягне за собою настання відповідальності за ч.1 ст.387 КК України.

Разом із тим, у низці випадків, діяльність працівників ЗМІ, результатом якої є поширення кримінально-значущої інформації, не

дивлячись на намагання правоохоронців запобігти витoku такої інформації, не підпадає під ознаки складу злочину, передбаченого ч.1 ст.387 КК України. Так, співробітники засобів масової інформації можуть отримати відомості про обставини вчинення злочину, особу підозрюваного, потерпілого, нюанси самого розслідування, безпосередньо не контактуючи із слідчим, у провадженні якого знаходиться справа (наприклад, у результаті проведення журналістського розслідування). Більш того, в таких випадках слідчий може дізнатися про витік інформації лише після виходу самої публікації. У такому разі, здійснення будь-яких дій, які спрямовані на захист даних у кримінальній справі, буде вже марним з огляду на втрату контролю за їх поширенням.

Вище ми вказували, що суб'єктом злочину, передбаченого ч.1 ст.387 КК України може бути будь-який учасник кримінального судочинства, якого попереджено в установленому законом порядку про обов'язок зберігати у таємниці дані досудового розслідування. Саме тому, працівники ЗМІ, які отримують кримінально-значиму інформацію самостійно, залишаючись поза полем зору особи, що здійснює досудове розслідування, позбавляють останню можливості вдатися до заходів із її збереження. В свою чергу, спектр наслідків поширення такої інформації може бути досить широким (від втрати ефекту раптовості при здійсненні певної слідчої дії до тиску на свідків з метою зміни свідчень або ж знищення чи приховання знарядь вчинення злочину). Однак, навіть у разі заподіяння суттєвої шкоди інтересам правосуддя, винуватців поширення такої інформації притягнути до кримінальної відповідальності буде не можливо, у зв'язку з відсутністю індивідуально-визначеної заборони розголошувати відомості, які становлять таємницю слідства.

Подібні дії представників засобів масової інформації, хоча і можуть бути суспільно-шкідливими, однак здійснюються в межах діючого законодавства. Це, в свою чергу, привертає увагу науковців-правників, які намагаються виробити оптимальний правовий

механізм взаємодії правоохоронних органів і ЗМІ, за якого інтереси обох сторін будуть враховані. У літературі висловлюються пропозиції щодо нормативного закріплення попереднього узгодження інформації про злочин із відповідними органами. Так, наприклад, В.В. Морозюк, О.О. Гончарова та М.А. Михайлов, К.В. Гутник пропонують у своїх роботах на рівні закону закріпити положення, згідно з яким повідомлення у ЗМІ про вчинені злочини дозволяється з письмової згоди того органу, в провадженні якого знаходиться справа й у тому обсязі, в якому слідчий визнає необхідним [12, с.51; 13, с.77; 14, с.280]. За для справедливості слід відмітити, що вперше з такою пропозицією виступив Г. Гросс, який вважав, що оптимальним варіантом взаємодії слідчого і ЗМІ буде той, при якому ЗМІ має оприлюднювати інформацію щодо конкретного злочину, розслідування якого триває, лише у разі надання її слідчим [15, с.347–348]. Однак, якщо тогочасні правові реалії свідчили про фактичну можливість використання подібного правового механізму, то на сьогоднішній день виникає питання, а чи не буде його впровадження розцінене як необґрунтоване обмеження свободи слова, професійних прав працівників ЗМІ. Так, однією із гарантій свободи слова, яка закріплена у ст.34 Конституції України, є заборона цензури, вказівка на яку міститься, зокрема, у ст.15 Конституції України та низці інших галузевих законів. У нашому випадку це означає неможливість не лише накладення заборони оприлюднення, а навіть попереднього узгодження правоохоронним органом матеріалу, що стосується кримінальної справи, зі ЗМІ.

Виникає питання, а чи не є заборона цензури каменем спотикання, який унеможливає впровадження правового механізму попереднього узгодження змісту публікації? Для того, що б відповісти на нього необхідно з'ясувати що таке цензура, взагалі. Так, відповідно до ст.24 Закону України «Про інформацію» під нею розуміється будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, засобу масової інформації, його засновника (співзас-

новника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації [16]. Але замислимося, чи дійсно законодавець, впроваджуючи у правову тканину відповідну заборону попередньої цензури, мав на меті забезпечення безконтрольного поширення будь-якої інформації, так би мовити, свободи слова без обмежень?

І.В. Золочевський вказує на те, що заборона попередньої цензури ставить перед суспільством проблему безконтрольного розповсюдження шкідливої для суспільства інформації [17, с.225]. У зв'язку із цим, звичайно, необхідно вести мову про те, що на сьогодні одним із пріоритетних напрямків інформаційної політики держави є забезпечення інформаційної безпеки суспільства від посягань на низку благ, таких як моральні засади його існування, ідеологічні засади (мова йде про ідеологію правової держави) тощо. Отже, цензура, або ж вмотивоване обмеження свободи слова з метою досягнення суспільно-корисних результатів має існувати у державі, але разом із тим повинна бути чітко внормованою. У частині другій ст.24 Закону України «Про інформацію» міститься виключення з правила про заборону цензури, відповідно до якого заборона цензури не поширюється на випадки, коли попереднє узгодження інформації здійснюється на підставі закону, а також у разі накладення судом заборони на поширення інформації. Наявність цього виключення дозволяє нам констатувати той факт, що правові передумови закріплення ефективного механізму взаємодії органів, що здійснюють досудове розслідування та засобів масової інформації у питанні поширення кримінально-значущої інформації закладено. Для впровадження його у дію законодавцю залишилося здійснити другий крок, який полягатиме у закріпленні на рівні спеціальних законів, якими регламентується правовий статус та засади діяльності окремих ЗМІ (Закону України «Про друковані засоби масової інформації

(пресу) в Україні», Закону України «Про телебачення і радіомовлення» тощо) норми, яка б передбачала необхідність попереднього узгодження змісту публікації про обставини вчинення злочину або його розслідування із органом у провадженні якого знаходиться кримінальна справа. Необхідність закріплення такого законодавчого положення давно назріла, вона пов'язана із тим, що конструктивний, а так само і деструктивний вплив засобів масової інформації у суспільстві коло-сальний. Реалії сьогодення свідчать про те, що у низці випадків представники ЗМІ, нехтуючи правилами професійної етики, виконують замовлення окремих осіб, які зацікавлені у протидії діяльності судів та органів, що сприяють здійсненню правосуддя, на що неодноразово вказувалося у науці [18, с.3–4; 14, с.279; 19, с.284]. Тому прийняття державою відповідних заходів з метою впорядкування діяльності ЗМІ у сфері поширення такої інформації є очікуваним і неминучим кроком.

Зрозуміло, що у разі запровадження подібного механізму захисту кримінально-значимої інформації у справі, постануть інші питання, пов'язані з забезпеченням стандартів, гарантій та умов професійної діяльності працівників ЗМІ. Зокрема, питання щодо визначення кола відомостей у справі, які слідчий не може заборонити поширювати або ж обнародувати яких можливо без узгодження з відповідним органом (наприклад, повідомлення про саму подію злочину, виду обраного запобіжного заходу), питання щодо визначення виду і меж відповідальності за порушення обов'язку попереднього узгодження змісту публікації, питання, які стосуються випадків поширення журналістом інформації у справі попри заборону за наявності стану крайньої необхідності (наприклад, коли у журналіста відбирається відповідне зобов'язання не з метою забезпечення інтересів правосуддя, а з метою перешкодити виконанню ним професійного обов'язку, який полягає у неупередженому висвітленні ходу розслідування), або ж, можливо, питання професійної підготовки правників-журналістів, які будуть

працювати у такому жанрі як «судовий репортаж», що дозволить знизити рівень безграмотних суджень та правових оцінок подій, що висвітлюються у ЗМІ тощо.

У цій статті ми спробували здійснити аналіз найбільш актуальних проблем правової регламентації поширення через мас-медіа кримінально-значущої інформації у справі, розслідування у якій триває. Разом із тим, ця тема дослідження досить складна й багатогранна, тому потребує подальшої детальної розробки та проведення комплексного дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Уложение о наказаниях уголовных и исправительных 1885 года. – Изд. 7-е пересмотр. и доп. – СПб. : Издано Н. С. Таганцевым, 1892. – 799 с.
2. Уголовное уложение // Приложение к № 5 «Журнала министерства юстиции» май 1903 г. – СПб. : Сенатская типография, 1903. – 208 с.
3. Бриллиантов А. В. Настольная книга судьи: преступления против правосудия / А. В. Бриллиантов, Н. Р. Косевич. – М. : ТК Велби ; Изд-во Проспект, 2008. – 560 с.
4. Преступления против правосудия: толкование уголов. закона: коммент. ст. УК РФ: материалы судеб. Практики : статистика / под ред. А. В. Галаховой. – М. : Норма, 2005. – 415 с.
5. Тепляшин П. Разглашение данных предварительного расследования / П. В. Тепляшин // Законность. – 2004. – № 12. – С. 10–11.
6. Стеценко Ю. В. Правові та криміналістичні проблеми даних попереднього слідства / Ю. В. Стеценко // Вісник Луганськ. ін-ту внутр. справ МВС України : у 4-х ч. Ч. 3. Пробл. вдосконалення законодавства та практики його застосування з урахуванням прогнозу злочинності. – 1999. – Спец. вип. – С. 81–84.
7. Лісогор В. Г. Щодо необхідності збереження слідчої таємниці / В. Г. Лісогор // Право України. – 2000. – №3. – С. 64–66.
8. Тростюк З. А. Коментар до статті 387 Особливої частини Кримінального кодексу

України «Розголошення даних досудового слідства або дізнання» / З. А. Тростюк // Кримінальне право України. – 2006. – № 9. – С. 20–30.

9. Рашковская Ш. С. Преступления против социалистического правосудия : лекции для студ. ВЮЗИ / Ш. С. Рашковская. – М., 1957. – 55 с.

10. Смирнов Е. А. Преступления против социалистического правосудия / Е. А. Смирнов. – М. : Высш. шк., 1959. – 70 с.

11. Злочини проти правосуддя: навчальний посібник / за заг. ред. В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2011. – 160 с.

12. Морозюк В. Гласность и тайна следствия / В. Морозюк // Законность. – 1995. – № 6. – С. 50–51.

13. Михайлов М. А. Следователь и средства массовой информации: проблемы взаимодействия и противостояния / М. А. Михайлов, Е. А. Гончарова // Вісник нац. ун-ту внутр. справ. – 2003. – Вип. 21. – Ч. 1. – С. 72–78.

14. Гутник К. Діяльність ЗМІ та охорона таємниці даних досудового слідства / К. Гут-

ник // Право України. – 2010. – № 11. – С. 277–281.

15. Гросс Г. Руководство для судебных следователей, как система криминалистики / Ганс Гросс ; пер. с нем. Л. Дудкин, Б. Зиллер. – СПб. : Типография М. Меркушева, 1908. – 1040 с.

16. Закон України «Про інформацію» : від 02.10.1992 р., № 2657-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

17. Золочевський І. В. Цензура як засіб цивілізованого регулювання інформаційних відносин / І. В. Золочевський // Проблеми законності. – 2009. – № 102. – С. 220–226.

18. Тямкин А. В. Взаимодействие следователя со средствами массовой информации: цели, направления и формы / А. В. Тямкин, В. А. Хайменов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://vrncrime.ru/?Publikacii:Kriminalisticheskie_chteniya:Vypusk_8&login.

19. Михайлов М. А. Регулювання поширення інформації у процесі розслідування / М. А. Михайлов // Науковий вісник ДЮІ МВС України. – 2001. – № 3 (6). – С. 282–287.

Бражник А. А. Правові аспекти поширення кримінально-значущої інформації працівниками ЗМІ / А. А. Бражник // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 128–134 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12baaipz.pdf>

Досліджено питання, пов'язані із межами кримінальної відповідальності працівників ЗМІ за поширення на стадії досудового розслідування інформації із кримінальної справи. Здійснено аналіз як матеріальної підстави відповідальності журналістів за розголошення даних досудового розслідування, так і процесуальної сторони досліджуваного питання.

***

Бражник А.А. Правовые аспекты распространения уголовно-значимой информации работниками СМИ

Исследованы вопросы, связанные с пределами уголовной ответственности работников СМИ за распространение на стадии досудебного расследования информации по уголовному делу. Осуществлен анализ как материального основания ответственности журналистов за разглашение данных досудебного расследования, так и процессуальной стороны изучаемого вопроса.

***

Brazhnik A.A. Legal Aspects of the Spread of Information Important to the Criminal Media Workers

The problems associated with the limits of criminal liability of the media for dissemination to the stage of pretrial information in a criminal case. The analysis of the material as a basis of liability of journalists for disclosing the data pretrial investigation and procedural side of the issue under study is performed.